

Menno Timmer:
"Samenwerken is
elkaar vertrouwen en
elkaar wat gunnen."

Samsam een machinepark is schaars

Het is zo oud als de weg naar Rome. Samen machines en werktuigen kopen en die gebruiken om kosten te besparen. In hoeverre is dit verstandig en gebeurt het nog? Zelf financieren staat immers gelijk aan onafhankelijk zijn, en dat trekt een ondernemer het meest, zo is wel duidelijk.

Tekst: Ellis Langen | Fotografie: René Faas

In de bollensector lijkt machines en werktuigen samen hebben steeds minder vaak voor te komen. Althans, dat is de indruk van Flynth en de Rabobank. Maar zeker weten doen ze het niet. Hans Tesselaar, bedrijfsadviseur bij Flynth, vermoedt dat het door de schaalvergroting afneemt. "Het delen komt vanwege de planning beroerd uit en dus kopen ze liever zelf machines of laten het werk door een loonwerker doen." Dit geldt zeker voor planten, rooien en spuiten. De machines hiervoor gaan vaak gelijktijdig het land op, omdat het moment van deze werkzaamheden nauw luistert.

Jord Noom, accountmanager bij de Rabobank in Noord-Holland, kent geen voorbeelden van samenwerkingen waarbij kwekers of broeiers samen zaken kopen. Het wordt door schaalvergroting eerder rendabel zelf machines aan te schaffen. Wat wel veel gebeurt, is dat kwekers bepaalde werkzaamheden voor elkaar uitvoeren en dat 'uitruilen'. Tesselaar: "Bijvoorbeeld dat de een de bollen droogt en de ander het strodekken voor zijn rekening neemt. Dit zijn vaak wederkerige afspraken die al jarenlang lopen. Dat gaat met gesloten beurs, zolang het geen effect heeft op de BTW." Ook gebeurt het wel dat een kweker betaald machinaal werk uitvoert bij een andere kweker of tegen betaling een machine verhuurt. Noom: "Een ander gewoon eens helpen, komt natuurlijk ook voor."

Zowel Tesselaar als Noom vindt dat er best meer machines samen gekocht kunnen worden. "Bollentelers zouden sowieso meer moeten nadenken over samenwerking om te zorgen voor een acceptabele kostprijs", aldus Tesselaar. "Het is belachelijk een machine te

kopen van 20.000 euro die je maar vier dagen in het jaar nodig hebt. Dit komt helaas veel voor." De bedrijfsadviseur ziet soms bedrijven 'omvallen' doordat ze allerlei dure machines hebben gekocht. Hij vindt dat met name kleinere kwekers of bijvoorbeeld contracteurs van lilies vaker kunnen nadenken over samen investeringen doen.

'SAMEN KOOP JE MEER'

Menno Timmer, bollenkweker op Texel, heeft met verschillende kwekers die in de buurt bollen telen een aantal machines en werktuigen gekocht. Hij somt op: "Een kraan, een krukas-spitter, een breedstrooier, een fronthakselaar, een kunstmeststrooier, een mestwagen, een ethyleenmeter, een compostrooier en een dekmachine. Machines die ik per jaar niet veel uren gebruik. Dan kun je beter in de kosten delen, dan het uitbesteden aan een loonwerker", redeneert hij. Bovendien heeft hij jaarlijks 'een bepaald budget' om aan machines en werktuigen te besteden. Het verlanglijstje is echter altijd groter. "Samen koop je drie machines, in je eentje maar één." Samen investeren biedt ook de mogelijkheid om het nieuwste van het nieuwste aan te schaffen. "Met modernere machines hoop je ook op het juiste tijdstip beter werk te kunnen leveren." Ook nieuwe ontwikkelingen, zoals niet-kerende grondbewerking, vraagt bij Timmer om uitbreiding van het machinepark. Vorig jaar kocht hij wel zelf een oudere rooier en plantmachine in plaats van een loonwerker in te schakelen. "Als je een groeiend bedrijf hebt, is het niet handig die samen te kopen. Bij tulpen komt het soms op een dag aan. Dan wil je elk moment aan de slag kunnen. Bij lilies komen de

tijdstippen minder nauw." Ook heeft Timmer een eigen kopmachine.

Tesselaar raadt gezamenlijke investeringen in het machinepark zeker niet af. "Want waarom zou je niet gebruikmaken van zaken waarmee je kunt besparen?" Maar hij zegt er wel bij: 'Bezint eer ge begint'. Er kan makkelijk wrevel ontstaan over wie er wanneer gebruik van mag maken en ook gekibbel als er dingen kapotgaan. Daarom moeten er goede afspraken gemaakt worden over onder andere werkbare dagen en hoe om te gaan met zaken als onderhoudskosten, verzekeringen en stalling. Tesselaar weet tegelijkertijd dat gebruikersafspraken moeilijk in een juridisch vat zijn te gieten. "Zie maar eens af te spreken wat een werkbare dag is..."

Timmer heeft niets op papier vastgelegd. Alles met een schaarje knippen, wil hij niet. "Samenwerken is elkaar vertrouwen en elkaar wat gunnen." Van de gezamenlijk aangeschafte machines betaalt ieder een derde en ook verzekeringen, onderhoudskosten en reparaties worden zo gedeeld. "Als iemand iets stuk rijdt, betaalt diegene het wel zelf." Samen machines en werktuigen hebben, scheelt hem veel ruimte in de gebouwen en op het erf. De Texelse kwekers hebben afgesproken dat de laatste gebruiker de machine stalt. Hoeveel kosten de bollenkweker bespaart met de samenwerking en in hoeverre hij zijn kostprijs ermee verlaagt, heeft hij nooit berekend. "Het is gewoon prettig niet te vaak de loonwerker te hoeven bellen."

TWEE SAMENWERKINGEN

Piet Dijkzeul, accountmanager Grootzakelijk bij de Rabobank in onder andere de Bollenstreek, heeft 35 jaar ervaring, maar heeft in al die jaren in de bollensector slechts twee voorbeelden gezien van gezamenlijk gebruik van machines. In beide gevallen betrof het een samenwerkingsmaatschap met gemeenschappelijk eigendom en een aparte administratie voor kosten- en batenverrekening al naar gelang het gebruik. "De laatste samenwerking werd al zo'n twintig jaar geleden opgeheven. Redenen waren onder andere de wens op hetzelfde moment de machines te gebruiken, wijziging in de schaalomvang waardoor er andere afwegingen werden gemaakt, het rendement op de machines was ontoereikend of het rendement van de deelnemers was niet toereikend voor verdere samenwerking. Ook waren er verschillende meningen over de prioritering en noodzaak van de aanschaf van machines."

Jorchy Pollemans, Agrarisch Specialist bij de Rabo Lease en landelijk in alle agrarische sectoren actief, weet dat er in de akkerbouw en veehouderij enkele werktuigbouwcoöperaties bestaan. Agrariërs richten dit bedrijf op en zij huren de door de coöperatie aangeschafte machines. Leden treden vooral toe vanwege de schaalvergroting. Pollemans: "Op een gegeven moment worden de arealen zo groot dat ze moeten opschalen in machinepark. Dat kan alleen maar als ze dit met meer doen of je moet op je eigen areaal een machine rendabel kunnen maken." Pollemans kan niet verklaren waarom dit soort werktuigcoöperaties in de bollensector niet te vinden zijn. Wellicht heeft het ermee te maken dat machines in de bollensector vaak specialistisch zijn, voor één gewas bruikbaar, met uitzondering van trekkers en machines voor grondbewerking. Daarnaast is voor een bollenkweker de bol vaak het enige product dat hij plant en oogst en dus is de afhankelijkheid van dit gewas honderd procent. Pollemans: "Ze willen onafhankelijk zijn en op elk moment de machine kunnen gebruiken voor de eigen teelt en nemen het suboptimale rendement van de machine voor lief." ♦